

Edini slovenski dnevnik
:: v Zedinjenih državah ::
Velja za vse leto ... \$3.00
Ima nad 8000 naročnikov.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
:: in the United States ::
Issued every day except
Sundays and Holidays :

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 70. — ŠTEV. 70.

NEW YORK, TUESDAY, MARCH 25, 1913. — TOREK, 25. SUŠCA, 1913.

VOLUME XXI. — LETNIK XXI.

Strašen vihar na zapadu Unije. Opustošil mesta po raznih državah.

PO OSREDNJE ZAPADNIH DRŽAVAH ŠE NE POMNIJO
KMALU TAKEGA ORKANA. — NEBRASKA NAJBOLJ PRI-
ZADETA.

NAD 200 MRTVIH.

ŠTEVILO TEŽKORANJENCEV ZELO VELIKO. — VSLED OR-
KANA PRIZADETA ŠKODA SKORAJ NEPOPIŠNA; ZNAŠA
NAD \$10,000,000. OMILOVANJA VREDNE ŽRTVE.

Že več let ne pomnimo tako velikega orkana, kakor je razsajal po osrednje zapadnih državah večeraj proti jutru. Ker je vihar pretrgal nad 6000 milj brzjavnega in telefonskega omrežja, se je zvedelo o tej nepričakovani katastrofi šele kasneje. Kakor se je zamoglo dosedaj dognati, je zahteval orkan po raznih mestih in naselbinah nad 200 človeških žrtve; številna ranjenecv se pa še ne more natanko dognati. Skupno materialno škodo se ceni nad \$10,000,000.

Mesto Omaha, Neb. je obiskal tornado najhuše kajti tu je razdejanih približno 40 blokov hiš z raznimi cerkvami, tovarnami, šolami itd. Dosedaj so izkopali tu izpod razvalin že 152 mrtveev; na stotine je pa težko ranjenih. Samo v tem mestu znaša materialna škoda nad \$5,000,000.

Najbolj žalostno je, ker je prišel po raznih delih mesta Omaha razsajati tudi požar; vsled tega je postalo ljudstvo skrajno obupano; vsakdo je skušal rešiti se izpod gorečih razvalin. K sreči je kasneje nastala huda poba, zadušila ogenj, in če bi bilo lahko zgorelo celo mesto v nekaj urah.

Orkan je prišel divjati v nedeljo zvečer kmalu po 6. uri, trajal je pa do poznega jutra. Vkolikor se je zamoglo dosedaj dognati, je ondi porušeni nad 400 hiš, pet ljudskih šol in sedem cerkva. Med preplašenim ljudstvom je nastala neponosna panika, ker so vse luči po stanovanjih in po ulicah ugasnile. Klieve na pomoč in vpija ljudstva v tej strašni noči ni mogoče natanko opisati.

Governator države Nebraska John N. Morehead je prihitel s posebnim vlakom takoj drugo jutro na lice mesta, kjer se je pričela pod njegovim osebnim vodstvom rešilna akcija.

Mestni župan James C. Dahlman je prišel v sormestvu vojaštva iskati z bakljami in lučmi izpod razvalin številn ponesrečence, katerim se je podelila prva zdravniška pomoč po raznih hotelih v dolenjem delu mesta.

Omaha, Neb., 24. marca. — Governor države Nebraska proglasil je danes nad tim mestom vojno

stanje; to je ukrenil vsled tega, da se ščiti preostala lastnina od orkana prizadetega prebivalstva. Policija je zalotila namreč več človeških hijen, ki so hotele opleniti mrtvece in ranjence pod številnimi razvalinami. Iz Fort Omaha je došlo semkaj s posebnim vlakom zopet več vojaštva, obleke in živil za omilovanja vredne preostale žrtve groznega orkana. Iz bližnjih mest dohaja semkaj vedno večje število zdravnikov, bolniških postrežnic ponesrečenecv na pomoč. Radodarno in usmiljeno ljudstvo pričelo je pošiljati tudi denarne prispevke.

Tako grozne noči še ne pomni naše mesto kot je bila predzadnja. Ljudstvo je begalo preplašeno iz gorečih razvalin na ulice! pri tem je bilo mnogo ubitih od padajočega tramovja in opeke. Proti jutru spremenili so Chil-dovo hranilnično poslopje v veliko mrtvašnico, kjer leži dosedaj že 152 trupel.

Orkan je obiskal sledeče države: Neb. Missouri, Indiana, Ill., Mont., Wis. Kans. in So. Dakota. V Chicagi cenijo vsled tega povzročeno škodo na \$500,000, v Milwaukee Wis. pa \$250,000, v Terre Haute, Ind. je bilo med viharjem ubitih 10 oseb in mnogo ranjenih; v Greenvood, Neb. je 20 mrtveev ter nad 100 ranjenih; v Yutan Neb. 15 mrtveev in 50 ranjenih; ta naselbina je popolnoma opustošena vsled viharja.

V Berlinu, Neb. je ogenj uničil skoraj vse hiše; tudi tu je mnogo ranjenih ter mrtvih. V Woodbine, Iowa so našli 8 žrtve nepričakovane neurja; prizadeta škoda tu je ogromna; v Craig, Neb. je našlo 6 oseb smrt pod razvalinami; vihar je obiskal tudi naselbino Arhland, Carey, Neb. Carey Ill., Ackley Iowa, Carroll Ia., Abiline Kas. Neola, Ia., So. Omaha, Neb., Manley, Ia. ter več drugih krajev.

Ker je poškodovano skoraj vse brzjavno omrežje Western Union in Postal Telegraph družbe, se je najelo danes 5000 mož za popravilo istega; danes ali jutri se bo zamoglo šele poročati svetlo bolj podrobno o veliki katastrofi predzadnje noči.

tem gradi po raznih krajih svoje knjižnice.

Podpredsednik je pri tem globoko zasopel; navzoče občinstvo mu je pa dalo duška z ironičnim smehom.

"Nikakor ne grajam naravnost Carnegievega tozadnega človekoljubja. Jaz sem mnenja, da ima Carnegie več zabave pri gradbah raznih svojih knjižnic kakor ima pa ljudstvo materialnega koristi. Ako že želite imeti knjižnice, sežite v svoje žepe in si jih gradite raje sami!"

To so res pomembne besede podpredsednika. Če bi se z številnimi Carnegievimi milijoni postavilo toliko delavskih hiš in drugih dobrotelnih zavodov, bi to ljudstvu v bistvenem oziru veliko koristilo.

Najboljša Slovensko-angleška slovnica.

Prيرهjena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York, N. Y. Cena v platnu vezani \$1. Rojaki v Cleveland, O. dobé isto v podružnici Fr. Sakser, 6104 St. Clair Ave., N. E.

Slika na mpredstavlja angleško sufragetko, ki se pripravlja, da zaneti požar. Na drugem mestu smo že večkrat in tudi danes poročali o naših činih teh že nsk, ki hočejo s hudodelstvi prisiliti vlado in javnost, da jim da volilno pravico.

Reformski predlogi.

Sulzer je sankcioniral 35 reformskih predlogov. Radikalne premembe.

Albany, N. Y., 24. marca. — Governor Sulzer je danes izročil zakonodajni končno poročilo svoje preiskovalne komisije in sankcioniral vse nasvete, ki so v njem.

Priporočila, ki se tičejo v prvi vrsti odprave korupcije v različnih državnih departementih, so sledeča:

Ustanovi naj se department za umno gospodinstvo in varčnost s komisarjem na čelu, ki bo imel \$12,000 letne plače.

Državni dohodki naj se pomnože s zvišanjem borznih davkov, licenčnih pristojbin na motorne vozove, z davki na oleomargarin in na druge preparate.

Učne knjige naj se prosto razpečavajo po celi državi.

Fiskalno leto se ne bode začelo kakor doslej s 1. oktobrom, ampak s 1. julijem.

Za revizijo bančnih postav se osnuje posebna komisija.

Na mesto dosedanjih dveh parniških nadzornikov bode samo eden.

Prisilne delavnice se odpravi-jo.

Šport zahteva svoje žrtve.

Bern, Švica, 24. marca. — V švicarskih Alpah se je tekom velikonočnih praznikov dogodilo izvanredno veliko nesreč, ki so povzročile smrt številnih turistov iz vseh delov sveta. Ponesrečenci so bili deloma turisti, ki so prišli tekom zime iz vaje, deloma pa taki, ki so prve spomladne dneve porabili za prve poiskuse, ki so pa precejnevali svoje moč in zmoglost. Nesreč so pa bile v veliki meri tudi krive elementarne neizkušene. Tako je v Engadinu presenetil plaz tri mlade turiste. Tudi iz Tirolske se poroča o nesrečah v gorah.

Dr. Friedmann svari.

Vsak dan pade na tisoče bolnikov mazačem v roke. — Pravo zdravilo ima samo on.

Kmalu potem, ko je dospel dr. Friedmann v Ameriko so se jeli oglašati po raznih mestih zdravniki — mazači rekoč, da se jim je posrečilo dobiti od nemškega učenjaka nekoliko serumu zoper jetiko. Ljudstvo jim je seveda vr-jelo. V Clevelandu je n. pr. plačala neka uboga udova \$300 premetnemu goljufu za "pravi Friedmannov serum". Seveda ji ni nič pomagalo, da njeno zdravstveno stanje se je še celo poslabšalo.

Dr. Friedmann je dobil skoraj iz vseh severoameriških držav telegrafirana poročila na kako nesramen način zlorabljajo njegovo iznajdo. Izjavil se je:

"Serum zoper tuberkulozo imam samo jaz, moj berlinski kolega dr. Carl Ludwig Schleich in nikdo drugi. Dal ga tudi ne bodem nobenemu zdravniku toli-ko časa, dokler ne bode vsa javnost prepričana, da ima res uspehe!"

Potrebno se nam zdj opozoriti na tem mestu tudi naše rojake, da naj ne verujejo nikomur, ki pravi, da je dobil oziroma da ima od dr. Friedmanna zdravilo proti jetiki.

Italijanska kazenska ekspedicija.

Rim, Italija, 24. marca. — V notranjost Tripolitani je odposlana kazenska ekspedicija, ki naj bi kaznovala uporne arabske in druge rodove, je morala prestati dolge in težke boje. Po večkratnem bajonetnem napadu so pregnale italijanske čete ustaše iz njihovih utrdv v gorah, pri čemur so izgubile 24 mrtvih in 140 ranjenih. Italijanom je padla v roke velika zaloga živil. Taborišče ustašev so žažgali. Ustaši so izgubili 220 mrtvih in ranjenih.

Pomoč v sili.

Brezžične brzjavke na odprtem morju rešijo 43 potnikov iz velikega strahu.

Včeraj so dospeli v New York brezžične vesti, da se je parniku "Texas" na odprtem morju zlomilo krmilo ter da je 43 potnikov, ki se nahajajo na njem, v velikem strahu.

Silen vihar je pred par dnevi presenetil parnik "Texas" na visokem morju. Njegove brezžične depеше za pomoč je čul parnik "C. F. Tietgen" skandinavsko ameriške parobrodne črte. Informiral se je o poziciji parnika ter takoj odplul proti mestu nezgode. V soboto je našel ponesrečenega "Texas" v Fayal, pristanišče na Azorskih otokih, kjer je mogoče izvršiti potrebne poprave.

Našim naročnikom.

S 1. aprilom bomo pričeli "GLAS NARODA" izdajati po trikrat na teden na šestih straneh in sicer ob torkih, četrtdih in sobotah. Ako nam bodo vsi dosedanjji gg. naročniki ostali zvesti in še kaj novih pridobimo, bomo sčasom sleherni dan izdajali "GLAS NARODA" na šestih straneh.

Donašali bomo zanimive krajshe in daljshe povesti in druga poročila iz Amerike in Evrope. Gg. naročnike, katerim je naročnina že potekla, prosimo, da isto kmalu ponove; vsakdo se lahko na naslovu prepriča kedaj mu naročnina poteče. Vsakdo ljubi svoje, posebno pa mi pomodi našega naroda.

Uredništvo in upravnistvo "GLAS NARODA."

Črnogorski kralj se mora ukloniti.

Črnogorska vlada še ni odgovorila na ultimatum. — Stroga nota Italije.

BOGAT PLEN.

Srbi so vjeli petnajsttisoč Turkov. — Boji pred Čataldžo. — Časopisje agitira za vojno.

London, Anglija, 24. marca. — Črnogorska vlada sicer še ni odgovorila na ultimatum, toda diplomatični krogi so prepričani, da se bo kralj Nikolaj moral ukloniti, ker mu je tudi Italija poslala ostro noto, ki je skoraj čisto sliena avstrijski.

Rusija je vladarju ponovno za-bičila, da se od nje ne sme nadjati nikake pomoči. Iz Trsta je odplul proti Albaniji parnik, ki bo odpeljal iz Skadra vse civilne osebe, kakor hitro jim bo dovoljen odhod.

Cetinje, Črnagora, 24. marca. — Neka brzjavka naznanja, da so vjeli Srbi pri Skumbi 15,000 Turkov pod poveljstvom Djavid paše. Ta turška kolona je ušla pri zavzetju Uskupa in je zadnji čas operirala v južni Albaniji. Pred dobrim tednom ji je pošla municija in Djavid paši ni preostajalo drugega, kot da se uda.

London, Anglija, 24. marca. — Oni zastopniki velesil, ki so v balkanskih glavnih mestih, se na vse načine prizadevajo, da bi se jim prej sklenil mir. Sofijsko, belgrajsko in atensko časopisje poziva zaveznike, da naj nadaljujejo z vojno toliko časa, dokler bo pripravljena Turčija ugoditi vsem zahtevam in plačati vojno odškodnino.

Sofija, Bolgarsko, 24. marca. — Pred Čataldžo se vrše danandnem spopadi; Turki si ne upajo iz svojih utrd. Bolgari so si zopet osvojili trdnjavo Kestandek, katero so bili pred desetimi dnevi zavzeli Turki. Iz Carigrada je prišlo povelje, da naj stopijo turške čete v ofenzivo, kar se pa ni zgodilo pred Čataldžo in ne na polotoku Gallipoli.

Afera Musica.

New Orleans, La., 24. marca. — Grace in Louise Musica so danes izpustili iz ječe in kmalu nato se je zgrudil stari Musica vsled napada srčne kapi. Došli coroner je rabil cele dve uri, da ga je zopet spravil k zavesti. V slučaju da se napad ponovi, ga bodo prevedli v jetniško bolnico. Hčerka mu so dovolili, da sta ostali pri očetu.

Denarje v staro domovino

pošiljamo:			
K.	\$	K.	\$
5....	1.10	130....	26.60
10....	2.15	140....	28.65
15....	3.15	150....	30.70
20....	4.20	160....	32.75
25....	5.20	170....	34.80
30....	6.25	180....	36.85
35....	7.25	190....	38.90
40....	8.30	200....	40.90
45....	9.30	250....	51.15
50....	10.30	300....	61.35
55....	11.35	350....	71.60
60....	12.35	400....	81.80
65....	13.40	450....	92.00
70....	14.40	500....	102.25
75....	15.45	600....	122.70
80....	16.45	700....	143.15
85....	17.45	800....	163.60
90....	18.45	900....	184.00
100....	20.45	1000....	204.60
110....	22.50	2000....	407.00
120....	24.55	5000....	1017.00

Poštarina je včeta pri teh svotah. Doma se nakazane svote iz plačujejo popolnoma, brez vinarja odbitka.

Naše denarne pošiljkatve razpošilja na zadnje pošte c. k. poštne hranilnični urad na Dunaju v naj krajšem času.

Denarje nam poslati je najpri-lične do \$50.00 v gotovini v priporočnem ali registriranem pis-mu, večje zneske pa po Posta-lu Money Order ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Zahteve socialistov. Razoroženje Francije.

Francoski socialisti izdajo po-ziv, naj pričneta Francija in Nemčija razoroževati.

UZLOVOLJENI JOHN BULL.

Angleške sufragetke zabarikadi-rajo dvorano ter zapro vanjo de-legate delavske stranke.

Brest, Francija 24. marca. — Danes je tu zborujoči narodni kongres združenih socialistov sprejel resolucijo, v kateri se pozivlja Francijo in Nemčijo, naj stopita v dogovor glede delnega razoroženja svojih armad. V resoluciji se glasi nadalje, da sedanje kosanje v oboroževanju v imenu mira izziva na vojno ter da bi nasvetovani dogovor končal dosedaj vladajoče nezno-sne razmere.

London, Anglija, 24. marca. — Člani poslaniške zbornice so bili začuden, ko jih je danes mini-strstvo za zunanje zadeve infor-miralo, da je angleška vlada le iz časopisov izvedela o izpreme-njenem stališču ameriške vlade v zvezi s kitajskim posojilom.

Manchester, Anglija, 24. mar-ca. — Sufragetke so zaprie in z verigami zabarikadirale vrata dvorane, v kateri se je danes vršila letna konferenca delavske stranke. Neumestno šalo so šele zapazili, ko so hoteli lačni dele-gati oditi na kosilo. Močne verige je bilo treba prepilati, predno so mogli zapustiti zborovališče.

London, Anglija, 24. marca. — Sufragetke požigale so danes zjutraj podtaknele ogenj v neko novozidano hišo v Beckenham, londonskem predmestju. Prepodil jih je policist, vendar pa se jim je posrečilo ubežati.

London, Anglija, 24. marca. — Prvič kar pomni zgodovina je poslaniška zbornica zborovala na velikonočni ponedeljek. Premier Asquith je izjavil, da je bila nova uvedba potrebna, ker poteče z 31. marecem fiskalno leto in je treba do tedaj spraviti pod streho finančne predloge, nakar se prične obravnavati Home Rule predlogo za Irsko.

Stavka v Akron.

Akron, O., 24. marca. — Delavci v tovarnah za gumi stavkajo že šest tednov. To je sedaj največja stavka izza stavke v Lawrence. Delodajalci so mučili leta in leta delavce, prikrajevšvali so jih pri plači, samo da so imeli večje dobičke. Mera potrpežljivosti je bila nazadnje vendarle polna in zaštrajkalo je najprej 300 nastavljenecv Firestone Co. Kapitalisti so se jim postavili po robu in poskušali na vse načine, da bi jih prisilili zopet k delu. Strajkarji se jim nečesto ukloniti ampak so pripravljivi vstrajati do konečne zmage.

Castro v Evropi.

Cherbourg, Francija, 24. mar-ca. — Danes je dospel sem na krovu parnika "America" general Cipriano Castro. Ni šel na suho temveč nadaljeval pot v Ham-burg. Od tam odpotuje v Bero-lin, kjer obišče par starih prijate-ljev. Pozneje se napoti v Tenne-riffe, kjer se misli stalno nase-liti.

Smrt uglednega socialista.

V New Yorku je umrl Wilhelm Gundlach, znani šolnik in socia-listični pisatelj.

Letošnje MOHORJEVE KNJIGE so sedaj dobili za \$1 in sicer šest knjig. Imamo jih še 150 v zalogi.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,

82. Cortlandt St. New York City, N. Y.

